

BARBORA SLEZÁKOVÁ / 5. 8. 2016

Zátopek

Emil Zátopek patří u nás i v zahraničí mezi sportovní legendy. Jeho zlatý vytrvalecký hatrick z roku 1952 na olympijských hrách v Helsinkách, kdy zvítězil v běhu na 5 i 10 kilometrů a maratonu, dodnes žádný sportovec nedokázal zopakovat. Nový dokument Davida Ondříčka jednoduše nazvaný Zátopek přibližuje klíčové události v atletově životě a umožní nám prožít okamžiky, které se nezapomenutelně zapsaly do dějin. V České televizi má film premiéru v pátek 5. srpna, symbolicky v den zahájení letních olympijských her v brazilském Riu.

Poslední dobou se i díky zmíněnému sportovnímu svátku Zátopkově osobnosti věnuje zvýšená pozornost. V loňském roce vydal Pavel Kosatík první ucelený životopis o Zátopkovi nazvaný *Emil běžec 00:10*. [1] Letos vyšel komiks Jana Nováka a Jaromíra 99 *Zátopek... když nemůžeš, přidej*, přibližující jeho příběh pozoruhodnou výtvarnou formou. A ne náhodou je i letošní olympiáda spojena s kultem jeho osobnosti. Motiv, který zdobí oficiální oblečení české výpravy, vychází ze stylizované postavičky běžce, jež přidával Zátopek ke svému podpisu. Svými úspěchy má pak být pro současné sportovce vzorem a inspirací. Emil Zátopek je najednou zkrátka všude. Pro úplnost se sluší dodat, že David Ondříček připravuje také celovečerní hraný film [2], na jehož scénáři pracoval s Alicí Nellis a Janem P. Muchowem. Zafinancování je však vzhledem k předpokládanému vysokému rozpočtu složité. Nicméně režisér doufá, že právě v průběhu olympiády by mohl Zátopek případné producenty a investory zaujmout. [3] Nový televizní dokument lze tedy s jistou nadsázkou přičíst mapování Zátopkova příběhu v rámci příprav na natáčení zmíněného celovečerního snímku.

Ondříček v dokumentu prostřednictvím vzpomínek Zátopkovy manželky, přátel, známých i soupeřů přibližuje klíčové události v běžcově životě, přičemž dominantní pozici v tomto směru samozřejmě zaujímá klíčová olympiáda v Helsinkách. Bohaté dobové záznamy zachycují atmosféru závodů, čemuž napomáhají i výpovědi tehdejších závodníků a pamětníků.

Dokument nepředkládá pouze souhrnný výčet faktů o Zátopkově životě, ale Ondříček se snaží jeho osobnost přiblížit prostřednictvím těch, kteří jej osobně znali. Dává dohromady výpovědi a vzpomínky odrážející v sobě Zátopkovu povahu a osobnost. Že stále zaujímá nejen mezi našimi atlety významné místo, dokládají i rozhovory se současnými sportovci, pro které svou pílí a odhodláním dodnes ztělesňuje vzor.

Oproti spíše civilněji laděnému dokumentu Miroslava Kačora z roku 2001 *Pohádkový Péťa aneb život(a)běh Emila Zátopka*, jenž chronologicky mapuje jeho život a o historiky v něm není nouze, se Ondříček soustřeďuje zejména na sportovní stránku atletova života a všímá si i toho, co z něj udělalo legendu – odhodlání a tvrdý trénink. Jeho příprava nebyla postavena pouze na tom naběhat co nejvíce kilometrů. Z dnešního pohledu už legendární tréninkové metody, jako je běhání v těžkých pohorkách či jelení skoky, si na vlastní kůži vyzkoušeli někteří ze současných vrcholových sportovců.

Svým odhodláním, pílí a tvrdými tréninky dosáhl kopřivnický rodák neuvěřitelných úspěchů. Snad tato módní vlna z poslední doby přispěje k tomu, že si více budeme vážit významných osobností z naší minulosti. Prostřednictvím dokumentu si připomeneme nejen nepřiliš zmapované slavné okamžiky v dějinách české atletiky, ale zároveň i dobu, kdy sport byl postaven na přátelství, nešlo o komerci a nad neuvěřitelnými výkony sportovců se nevznášel stín pochybnosti o čistotě jejich výkonů. Vše bylo o odhodlání, vůli a tvrdé dřině, což Emil Zátopek svým přístupem zosobňoval.

Dokument *Zátopek* vznikl v koprodukcí České televize a Ondříčkovy společnosti LuckyManFilms, o níž bylo v poslední době slyšet zejména v souvislosti se snímkem Petra Zelenky *Ztraceni v Mnichově* a koprodukčním filmem Seana Ellise *Anthropoid*. Sám režisér, jehož zatím poslední celovečerní film *Ve stínu* měl premiéru před čtyřmi lety, chystá vedle již zmiňovaného ambiciózního projektu zatím blíže nespecifikovaný televizní film, který by měl být uveden v roce 2017 v České televizi. [4]

Zátopek (Česká republika 2016), režie: David Ondříček, scénář: David Ondříček, Tomáš Klímek, kamera: Jan Šuster, Marek Dvořák, hudba: Jan P. Muchow, střih: Tomáš Klímek, účinkují: Emil Zátopek, Dana Zátopková a další, 52 min. Premiéra: 5. 8.

Poznámky:

[1] Richard Kozohorský v roce 2016 vydal knihu *Zatracenej Zátopek* a na konci letošního srpna má vyjít do češtiny přeložená publikace Ricka Broadbenta *Vytrvalost – Emil Zátopek*.

[2] <http://www.luckymanfilms.com/en/movies/films-in-pre-production/emil-zatopek>

[3] <http://archiv.ihned.cz/c1-65388420-fenomen-zatopek-se-diky-riu-vraci-vznikl-komiks-dokument-a-chysta-se-i-celovecerni-film>

[4] http://ceskapozice.lidovky.cz/nevidim-ceskeho-tvurce-ktery-by-se-snazil-zvratit-chod-sveta-p56-/tema.aspx?c=A160729_102619_pozice-tema_houd